

Inhoudelijk verslag MMMONK fase 2

Deliverables:

WP1. Projectmanagement:

- D1.1 - Globaal plan van aanpak
- D1.2 - Bijeenkomsten stuurgroep (2 x per jaar)
- D1.3 - Datamanagementplan
- D1.4 - Voortgangsrapport voor stakeholders
- D1.5 - Eindrapport

WP2. Bouwstenen:

- D2.1.1 - Plan van aanpak en vereisten digitalisering (beelden en metadata)
- D2.1.2 - Digitalisering
- D2.2.1 - Vereisten en documentatie metadatering
- D2.2.2 - Maken van nieuwe metadata bij alle handschriften uit het corpus
- D2.3 - Ingest van beelden in IIIF-server
- D2.4 - Draaiboek ontsluiten boekenerfgoed via IIIF

WP3. Presentatielaag en virtuele reconstructie:

- D3.1 - In kaart brengen noden presentatielaag
- D3.2 - contextualiseren van het corpus
- D3.3 - Ontwikkeling presentatielaag

WP4. Communicatie en community:

- D4.1 - Organisatie van sectorevenement rond IIIF en het corpus
- D4.2 - Deelname aan congressen voor bewustmaking IIIF en duurzame digitale ontsluiting
- D4.3 - Uitgewerkt project IIIF en pedagogie
- D4.4 - communicatie online kanalen

1. WERKPAKKET 1: Projectmanagement

1.1 Globaal plan van aanpak (Deliverable 1.1)

Katrien Deroo (OB Brugge - OBB) zit het projectmanagementteam voor. Zij coördineert het hele project. Samen met de stuurgroep, bestaande uit de hoofdbetrokkenen van elke partnerinstelling, staat zij in voor onder meer de **planning, monitoring van taken, financiële opvolging en rapportage aan stakeholders** (Deliverable 1.4). In F2 is Sarah Eloy toegetreten tot de stuurgroep voor UBG. Om de communicatie binnen de stuurgroep vlot te laten verlopen, werken we verder met Basecamp.

Belanghebbenden en andere geïnteresseerde partijen krijgen op geregelde tijdstippen een nieuwsbrief toegestuurd. Hierin wordt de voortgang van het project meegedeeld. Updates over het project werden per mail naar alle partners gestuurd. Andere communicatiekanalen bespreken we onder WP4.

In F2 startte Sofie Veramme als **tweede projectmedewerker**. Ze legt zich toe op IIIF functionaliteiten, toepassingen en gebruikersonderzoek.

1.2 Bijeenkomsten stuurgroep (Deliverable 1.2)

In F2 kwam de adviesgroep virtueel samen op **3 mei 2021**. Agenda:

- Resultaten digitalisatie
- IIIF-experimenten met IIIF (met vbn.)
- Rapport annotaties
- Dataverrijking met Linked Open Data-identifiers
- Toegankelijkheid van IIIF-beelden in records
- F3: subsidieaanvraag en plannen
- F3: volgende stappen met IIIF
- Nieuwe partner: European Lettering Institute

Zowel de partners als de leden van de adviesgroep gaven hun feedback en verwachtingen. De volgende bijeenkomst staat gepland op **8 november 2021**:

- Rapportage F2
- Bespreken van gebruikersinterviews
- F3: planning

1.3 Datamanagementplan (Deliverable 1.3)

Het datamanagementplan, zoals vastgelegd in F1, is ongewijzigd gebleven. De **111.646 beelden** gemaakt in F2 in OBB en GS Brugge (GSB) zijn definitief opgeleverd en ontsloten in IIIF. De IIIF-manifesten zijn beschikbaar via de projectwebsite en de catalogi. Meemoo is bezig met het mogelijk maken van **intake van meervoudige objecten**. Zodra dat op punt staat worden de beelden aangeleverd aan Meemoo. OBB en UB Gent (UBG) zullen de jaarlijkse kosten voor de langetermijnbewaring op zich nemen. Voor de metadata stellen UBG (UBG en

BG) en OBB (OBB en GS) hun bibliotheeksysteem ter beschikking, beschrijvingen worden ontsloten via hun online catalogi.

2. WERKPAKKET 2: Bouwstenen

2.1. Plan van aanpak en vereisten digitalisering (Deliverable 2.1.1)

2.1.1 Voorbereiding digitalisatie door projectmedewerker

Schaderegistratie

In F1 wierf OBB projectmedewerker July Van Malderen aan om de digitalisatie voor te bereiden en te begeleiden. Dat contract werd verlengd voor de periode van F2. Ter voorbereiding kreeg elk manuscript uit OBB en GSB een **gedetailleerde schaderegistratie**. In F2 werkte zij de schaderegistratie af. Alle manuscripten zijn nu voorzien van een checklist en bijlage. Op basis van de schaderegistratie stelden we een **langetermijnplanning voor de restauratie** van de manuscripten op.

Planning digitalisering

De aanbestedingsopdracht was onderverdeeld in een vast deel (F1) en een voorwaardelijk deel (F2 - afhankelijk van goedkeuring subsidie). Het doel was om in F1 97.000 beelden te maken tegen 30 juni 2020 en om in F2 77.600 beelden te maken. Door de **coronamaatregelen** was een addendum nodig dat 14.920 beelden uit F1 doorschoof naar F2. In F2 werden 92.520 opnames gemaakt.

Na voltooiing van de screening van de manuscripten bleek een groter deel dan aanvankelijk ingeschat in aanmerking te komen voor digitalisatie. Volgens de eerste schatting waren een 80-tal manuscripten niet geschikt voor digitalisatie wegens schade of beperkte openingshoek. In realiteit bleek dit beperkt te zijn tot 40 manuscripten. Ook deze **40 extra manuscripten** werden gedigitaliseerd binnen het voorziene budget.

In GSB wijzigde de digitalisatieplanning in F1 omwille van **restauratienoden** van de manuscripten. Een deel (onderverdeeld in twee pakketten) zou eerst gerestaureerd worden met subsidies toegekend van het Fonds Baillet Latour van de Koning Boudewijnstichting alvorens de digitalisatie mogelijk was. Na het afronden van de restauratie brachten we het eerste pakket tijdens F2 over naar OBB ter digitalisatie. Het tweede pakket is momenteel in behandeling door het Book Heritage Lab. Na afronding van de restauratie worden de handschriften gedigitaliseerd door OBB.

Protocol

OBB verfijnde het **protocol** om de veiligheid van de manuscripten en een goed verloop van de digitalisatie te garanderen. In F2 ondertekenden iGuana, OBB en GSB het protocol.

2.1.2 Digitaliseringsproces

Bij de start van F2 heeft iGuana een **tweede scanoperator** toegewezen aan het project. In F2 waren er twee scanoperators (An Van Holder en Wardani Kusumo) die elkaar afwisselden.

In F1 bleek dat, op de toenmalige opstelling, het niet mogelijk was om manuscripten met een breedte groter dan 28 cm te digitaliseren. Daardoor konden we 10 manuscripten uit GSB niet digitaliseren en hebben we de planning aangepast om die manuscripten te digitaliseren in F2 na aanpassing van de opstelling. iGuana heeft **de kolom** in januari **aangepast** zodat het mogelijk was ook de grootste formaten te digitaliseren. Verder bleven opstelling en digitalisatieproces ongewijzigd.

2.2 Digitalisering (Deliverable 2.1.2)

OB Brugge en GS Brugge

Begin november verplaatste iGuana de opstelling van GSB naar OBB. We gingen verder met digitaliseren op 16 november 2020.

Het digitaliseren in F2 werd afgerond op 11 augustus 2021 met als resultaat **298 gedigitaliseerde manuscripten**, goed voor 111.646 beelden (D2.1.2). Ter herinnering, in F1 werden 198 manuscripten gedigitaliseerd, goed voor 82.080 beelden. Dat brengt het totaal op **496 gedigitaliseerde manuscripten**, goed voor **193.726 beelden**.

UB Gent

2.3 Metadata (Deliverable 2.2.1 en 2.2.2)

UBG maakte gebruik van de **reeds bestaande metadata** in hun online catalogus. De metadata werden opgenomen in het **IIIF-manifest**, gekoppeld aan de beelden en online beschikbaar gesteld.

Momenteel is het **MMFC** (Medieval Manuscripts in Flemish Collections)-project bezig met de **uitgebreide beschrijving** van de manuscripten van GSB. In afwachting van deze uitgebreide metadata werden voor Mmmonk in F2 reeds summiere records aangemaakt in de catalogus van OBB, zodat de manuscripten van het GSB reeds - voor het eerst ooit - online toegankelijk zijn. Na aanlevering van de metadata door MMFC, zullen de records in OBB catalogus worden aangevuld.

OBB **verrijkte** hun metadata **conform de richtlijnen** voor duurzame, meertalige en interoperable catalografie. Ze werden verrijkt met Linked open data Identifiers (o.a. VIAF en Wikidata), trefwoorden en samenvattingen, als basis voor interessante en gerichte ontsluiting in F3.

2.4 Ingest van beelden in IIIF-beeldenserver (Deliverable 2.3)

UBG biedt **Shared Canvas** aan om digitale collecties **IIIF conform te ontsluiten**. Alle beelden die door iGuana werden gemaakt zijn beschikbaar gemaakt in IIIF.

UBG ontwikkelde in F2 verder aan Shared Canvas:

- Uitbreiden van de IIF-infrastructuur om updates aan metadata van OBB te verwerken in de IIF manifesten
- Inbouwen van drie viewers (Universal Viewer, Mirador en Tify)
- Opzetten van een SFTP-server waar OBB bestanden kan klaarzetten voor geautomatiseerde verwerking in Shared Canvas

2.5 Draaiboek ontsluiten boekenerfgoed via IIF (Deliverable 2.5)

Eén van de doelstellingen van Mmmonk is om een IIF-traject te ontwikkelen dat kan worden ingezet door andere Vlaamse erfgoedbibliotheken. Om dit te realiseren stelt OBB een draaiboek samen rond het ontsluiten van boekenerfgoed via IIF.

In F2 werd het onderdeel '**digitalisatie**' uitvoerig gedocumenteerd. We bespreken **stap voor stap** hoe alles binnen het project is verlopen van de voorbereiding tot het opleveren van de beelden, welke lessen eruit te leren zijn en voorzien **handige documenten** om zelf mee aan de slag te gaan. Het **Draaiboek Digitalisatie** is afgewerkt en staat klaar voor publicatie.

Het tweede luik van het draaiboek focust op de ontsluiting van het boekenerfgoed en gebruik van **IIF** in al zijn toepassingen. In F2 hebben we twee voorbereidende trajecten afgelegd voor dit draaiboek, met nadruk op annotatiemogelijkheden in IIF en op gebruikersnoden.

De **annotatiemogelijkheden in IIF** zijn weinig gedocumenteerd. We stelden een rapport samen voor de sector met de stand van zaken, uitdagingen en toekomstperspectieven. Dit rapport publiceerden we op de projectwebsite¹ en presenteerden we aan de sector in een sessie op een IIF-Friday.

Daarnaast voerden we een **behoefte-onderzoek** uit bij belanghebbers van IIF. Het volledig afgewerkte draaiboek zal in fase 3 worden verspreid.

3. WERKPAKKET 3: Presentatielaag en virtuele reconstructie

3.1 In kaart brengen noden presentatielaag (Deliverable 3.1)

We verkenden noden en wensen van zowel instellingen als eindgebruikers, via de IIF-Fridays, de Collega groep IIF, externe events zoals Europeana 2021, marktbevraging en via gesprekken met partners en doelgroepen.

Om de **gebruikersnoden** in kaart te brengen zetten we een onderzoek op. Uit analyses van F1 en F2, de keynote "UX Interviews on IIF" van Amy Deschenes (Harvard University Library) op de IIF-conferentie van juni 2021 en input uit de adviesgroep bleek dat er een kloof gaapt tussen tussen ontwikkelingen in IIF-technologie en eindgebruikers. Daarom plaatsen we bij het bepalen van de gebruikersnoden de user experience centraal, in plaats van te vertrekken uit de technische achtergrond waarop de gebruikers werken. We organiseerden 9 interviews met correspondenten vanuit diverse velden: boekhistorici, sociaal historici, curatoren, uitgevers, onderzoekers, erfgoedmedewerkers.... Eerst werd gepeild naar de voorkennis rond IIF en de huidige praktijken op vlak van omgaan met digitale beelden en metadata. Daarna

¹ https://mmmonk.be/wp-content/uploads/2021/06/Mmmonk_annotaties_NL-1.pdf

werden vragen gesteld omtrent metadata, opslaan en delen van informatie, annotaties, guided viewing, hergebruik en embedden. We kwamen tot deze **inzichten en aanbevelingen**:

- Er is nood aan **IIIF-educatie en sensibilisering**, want momenteel worden enkel basisfunctionaliteiten gebruikt. Met workshops en tutorials kunnen we onze gebruikers duidelijk maken hoe zij het volle potentieel van IIIF kunnen benutten.
- **Metadata** zijn een belangrijk contextualiserend middel, er moet een vlotte schakeling tussen viewer en metadata zijn. Waar standalone viewers eerder beperkte ruimte bieden voor metadata, kan een embedded viewer met daarnaast het volledige catalogusrecord een betere oplossing zijn.
- Google is de startplaats voor veel onderzoekers, we moeten inzetten op **SEO** om een prominente plaats op de resultatenpagina te bekomen.
- **Guided viewing** genereert veel enthousiasme en wordt als een potentieel handige tool beschouwd, hier moeten we dus verder op inzetten.
- De viewers die we gebruiken moeten de mogelijkheid bieden om andere manifesten in te laden en om te kunnen croppen, delen en embedden. Dit alles op een laagdrempelige en eenvoudige manier. Bij uitbreiding moeten we bijgevolg ook inzetten op de verdere ontwikkeling van de **Content State API**.

Deze resultaten zullen gebruikt worden om verder in te zetten op kwalitatieve digitale ontsluiting van de manuscripten in een informatief, aantrekkelijk en innoverend kader. Het rapport is binnenkort beschikbaar op de projectwebsite.

3.2 Contextualiseren van het corpus (Deliverable 3.2)

Dit onderdeel is een doelstelling voor F2 en F3 van het project. In F2 werden onder meer **teksten** geschreven en vertaald die beschikbaar zijn op de projectwebsite. Enkele belangrijke werken werden in de spotlight gezet aan de hand van teksten en filmpjes: *De avibus en Facta et dicta memorabilia* (GSB), het *Graduale* van de Sint-Baafsabdij (UGB), de *Speculum doctrinale* (OBB) en de Dodenrol van de Sint-Baafsabdij (Bisdom Gent). Daarnaast werden ook teksten geschreven en gepubliceerd om het project te kaderen, bijvoorbeeld over de eigendomsmerken in de manuscripten van het Mmmonk-corpus, of over de voordelen van IIIF.

Met deze teksten contextualiseren we het corpus en het project, maar we benutten ze tegelijk ook om de mogelijkheden van IIIF te demonstreren door er IIIF-viewers in te embedden. Bijvoorbeeld: <https://mmmonk.be/het-mmmonk-corpus>. De bezoeker kan het beeld weer uitzoomen en het volledige manuscript raadplegen zonder de website of blogpagina te verlaten. Deze werkwijze biedt ook het voordeel dat auteurs tijd winnen en lagere hostingkosten moeten betalen, omdat ze niet langer een beeld moeten downloaden, bewerken en uploaden naar hun eigen website. In F3 breiden we de pagina's uit met *guided viewing*-presentaties.

Ter voorbereiding van het project werd een voorlopige **corpuslijst** opgesteld met 734 manuscripten afkomstig uit de abdijen van Ten Duinen, Ter Doest, Sint-Baafs en Sint-Pieters. In F2 werd diepgaand historisch onderzoek verricht naar het corpus. De lijst is uitgebreid tot **818 manuscripten**. Voor elk manuscript werd bijkomende informatie verzameld over bewaarinstelling, signatuur, datering, inhoud, provenance, individuele bezitters en vormelijke

kenmerken. Voor elk manuscript werden ook links verzameld naar online catalogusrecords, digitale beelden en IIF-manifesten. De corpuslijst wordt regelmatig bijgewerkt, naargelang nieuwe informatie en online links beschikbaar worden. Vermoedelijk blijft het corpus de komende jaren ook groeien, mede dankzij de inzet van nieuwe technologieën als IIF en Artificiële Intelligentie in steeds meer instellingen. Een afgeslankte versie van de lijst is beschikbaar op de projectwebsite.

Sinds oktober 2021 worden op <https://mmmonk.be/bekijk-online/> in een simpele lijst ook de links samengebracht naar de **beelden van de manuscripten** van de vier partnerinstellingen. Ook deze lijst wordt regelmatig aangevuld. Dankzij de lijst hebben gebruikers reeds toegang tot dit waardevolle erfgoed, in afwachting van het uiteindelijke Mmmonk-platform.

Dankzij het behoefte-onderzoek en marktverkenning kunnen we **guided viewings** in F3 verder ontwikkelen. We voegen de mogelijkheid toe om **meervoudige objecten en meerdere manifesten** te gebruiken in de tool, alsook om **video** toe te voegen. Zo hebben we de instrumenten om het corpus verder uit te lichten met use cases die zowel het materiaal zelf als IIF centraal stellen. We stelden een plan op voor **IIF-educatie, sensibilisering en activering** van de doelgroepen (D4.3).

We verkenden een aantal pistes voor inhoudelijke contextualisering, zowel voor kinderen als volwassenen. Mogelijkheden zijn o.a. educatieve video's en reizende opstellingen die het corpus *in situ* tonen. Selectie en uitvoering zal afhangen van het verzamelen van fondsen, aangezien het toegekende budget voor fase 3 hier niet in voorziet.

Het verder **verdiepen en verrijken van de metadata** beschouwen we ook als een belangrijk onderdeel van de contextualisering, zonder goede metadata kan de collectie onvoldoende toegelicht worden (D3.2). Er werden machine-readable data toegevoegd, VIAF- en Wikidata-ID's van personen, eeuwen en plaatsen en de manuscripten werden voorzien van Engelstalige samenvattingen.

Het gebruik van **annotaties** speelt ook een belangrijke rol bij het contextualiseren. Annotaties groeien binnen IIF en staan toe om ook data als transcripties, vertalingen, georeferentiële data, pigmentidentificatie of contextualisering op te nemen in een manifest. IIF-annotaties zijn volop in evolutie, maar er zijn nog geen toepassingen ontwikkeld die tegemoet komen aan de eisen die we vanuit Mmmonk voor ogen hebben. Uit het eerder vermelde behoefte-onderzoek bleek dat annotaties in onderzoekscontext niet prioritair zijn, omwille van te veel openstaande vragen rond presentatie, afschermbaarheid en auteursattributie. Op vlak van onderwijsmogelijkheden spreken annotaties aan, maar zijn er drempels omtrent de leercurve en de *return on investment*. Een alomvattend web-based annotatieplatform ontwikkelen is voor ons niet aan de orde. Via minimal computing kunnen we wel tot concrete oplossingen komen en zetten we in fase 3 een demo op aan de hand van het 'Liber Floridus' uit UBG. Op deze manier verkennen we de mogelijkheden voor presentatie.

3.3 Ontwikkeling presentatielaag (Deliverable 3.3)

Sinds 4 mei 2021 is de **projectwebsite operationeel**. (D3.3) In F2 fungeert deze nog als communicatieplatform. De presentatielaag is een showcase en laboratorium voor duurzame digitale ontsluiting die de mogelijkheden van IIF-ontsluiting ten volle benut. In F2 stelden we

het plan op voor de uitwerking van het kennisplatform (D3.1). We selecteerden **4 werven** voor fase 3: doorzoekbaarheid van het IIIF-manifest, annotaties, guided viewings en hergebruik van beelden. Deze werven kennen verschillende eindpunten, van een rapport met aanbevelingen tot concrete ontwikkeling.

Met de **doorzoekbaarheid van IIIF-manifesten** willen we het grootste voordeel van IIIF verderzetten, namelijk de grenzen tussen instellingen opheft. In realiteit zien we echter dat die muren wel nog overeind blijven staan door achtergrondkennis van de gebruiker, verschillen in IIIF-uptake van instellingen en mogelijkheden voor zoeken. Om budgettaire redenen is ontwikkeling van een tool die zoeken over verschillende collecties toelaat niet mogelijk, op lange termijn willen we deze mogelijkheid verder bekijken.

De **demo-opstelling voor annotaties** op basis van Liber Floridus (cf. supra) toont gebruikers hoe er door annotaties kan worden genavigeerd, hoe er gewerkt kan worden met verschillende annotatielayers en hoe dit op verschillende canvassen kan worden toegepast.

Het Mmonk corpus bevindt zich op het snijvlak van verschillende disciplines. De manuscripten worden o.a. bestudeerd voor hun materiële en chemische eigenschappen, tekst, schrift, verluchting, band en consumptiehistoriek. De bestaande **guided viewing** apps zijn toegespitst op enkelvoudig materiaal zoals foto's en schilderijen. Er is nog geen oplossing voor meerdere canvassen en manifesten. We ontwikkelen een uitbreiding op open source tools om guided viewings ook voor boekmaterialen aantrekkelijk te maken.

De laatste werf focust op het **hergebruik van IIIF-beelden**. Deze werf is een samenwerking met Meemoo. Tot nu toe beperkt IIIF-gebruik zich nog vaak tot enkel raadplegen in de viewers aangeboden door instellingen. We willen inzetten op het vergroten van het bewustzijn en praktische kennis rond hergebruik van IIIF-beelden. Concreet ontwikkelen we tutorials met uitleg voor gebruikers en collectiebeherende instellingen en werken we aan het opstarten van workshops omtrent dit thema. Daarnaast onderzoeken we hoe embedden van viewers op eigen websites laagdrempeliger kan.

4. WERKPAKKET 4: Communicatie en community

4.1 Organisatie van sectorevenementen rond IIIF en het corpus (Deliverable 4.1)

Mmonk wil ervaringen delen en de idealen en opportuniteiten van IIIF uitdragen bij de sector en potentiële gebruikers. Daartoe werd in F1 in samenwerking met UBG, Vlaamse Kunstcollectie en Meemoo gestart met de **'IIIF-Fridays'**, online sessies rond IIIF in Vlaanderen.

Ondertussen hebben 4 IIIF-Fridays plaatsgevonden, op 9 oktober, 20 november, 11 december 2020 en 30 april 2021. De vierde sessie ging dieper in op de technische aspecten van IIIF. Verder deden we in F2 al de eerste voorbereidingen omtrent het organiseren van studiedagen en een rondreizende tentoonstelling.

4.2 Deelname aan congressen voor bewustmaking IIIF en duurzame digitale ontsluiting (Deliverable 4.2)

In F2 namen leden van de stuurgroep deel aan verschillende evenementen om het project voor te stellen en het belang van duurzame ontsluiting van digitale bronnen uit te dragen:

1. **Care and Conservation of Manuscripts 18** (14-16 april 2021, Universiteit Kopenhagen): Op 16 april stelden Ilse Korthagen, Femke Prinsen en Lieve Watteeuw Mmmonk voor tijdens een presentatie door over de checklist voor digitalisatie van manuscripten.

2. **IIIF-Friday 4** (30 april 2021): sessie gehost door Katrien Deroo (OBB)

3. **KBR-congres Old Books, New Technologies** (6-7 mei 2021, KBR): colloquium rond middeleeuwse handschriften, vroege drukken en de digital humanities in de Lage Landen. Hendrik Defoort (UBG) modereerde het onderdeel 'cataloguing, bibliographies, and heritage sciences' en gaf een voorstelling van Mmmonk tijdens de introductie.

4. **IIIF Annual conference** (22-24 juni 2021, IIIF consortium): Sofie Veramme, Katrien Deroo en Evelien Hauwaerts (OBB) presenteerden het project en gaven een stand van zaken van F2 en het gebruikersonderzoek. Daarnaast bespreken ze de vier werven waaraan we in fase 3 zullen werken. De presentatie is te zien op YouTube: https://youtu.be/K3TzXVITP5U?list=PLYPP1-8uH9c6y-KUzicLQr_LkX8uaWa5h.

5. **A Libro Aperto** (22-24 september 2021, Università Cattolica del Sacro Cuore): Evelien Hauwaerts sprak over tentoonstelling 'Haute Lecture by Colard Mansion' waarbij ze het Mmmonk project toelichtte.

6. **Informatie aan Zee** (14-15 oktober 2021, VVBAD): Katrien Deroo, Evelien Hauwaerts en Sofie Veramme (OBB) in deze presentatie toe hoe het Mmmonk-corpus een waaier aan instellingen en invalshoeken samenbrengt

7. Advies aan diverse projecten in Vlaanderen: sinds de start van het project worden we regelmatig aangeschreven voor advies over digitalisering van kostbare werken, werken met IIIF en visie op digitale ontsluiting, onder meer door het Orpheusinstituut (digitalisering kostbare collectie), Meemoo (digitalisering Topstukken), Digitaal Vlaanderen (traject digitale collecties), Musea Brugge - Museum Hof van Busleyden - Museum M (werkgroep digitalisering van gebonden werk op papier)

4.3 Uitgewerkt project IIIF en pedagogie

Samengevoegd met deliverable 3.2 (cf. supra)

4.4 Communicatie online kanalen (Deliverable 2.3)

Communicatie over het project verloopt via verschillende kanalen. Er verschijnen regelmatig updates over het project op **verschillende sociale media-accounts van de projectpartners**.

Artikels verschijnen in Kerknet, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad. Daarnaast verschijnen ook volgende publicaties:

- Nieuwsbrief van het 'Center for Medieval and Renaissance Studies' van de Saint Louis Universiteit (editie mei 2021)

- Queeste, volume 27, issue 2: Evelien Hauwaerts (OBB) licht de opzet van Mmmonk toe en blikt vooruit naar de verdere ontwikkelingen van IIIF in context van Mmmonk en naar de manier waarop we die toegankelijk willen maken.
- Meta nummer 2021/7: Birgit Ampe en July Van Malderen (OBB)
- Reportage op **Focus & WTV** bij lancering van de website: (<https://www.focus-wtv.be/nieuws/brugge-digitaliseert-middeleeuwse-abdijmanuscripten>)
- **Podcast “Werken bij Brugge” (Stad Brugge)** met interviews met Katrien Deroo en July Van Malderen: <https://anchor.fm/stad-brugge/episodes/July-en-Katrien-e18pci2>

In oktober 2020 werd een promotiefilmpje voor het project opgenomen. Hierin worden het project en het corpus kort voorgesteld en wordt IIIF uitgelegd aan de hand van enkele mogelijke toepassingen. Het filmpje werd samen met een persbericht over de resultaten van F1 verspreid bij de lancering van de projectwebsite op dinsdag 4 mei 2021 (D3.3). Het centrale onderdeel van onze onlinecommunicatie is onze **projectwebsite**. Daar delen we de voortgang van het project, zetten we topstukken uit het corpus in de kijker en tonen we interessante IIIF-toepassingen. Met dit laatste onderwerp willen we potentiële gebruikers bewust maken van manieren waarop IIIF hen van dienst kan zijn. In de eerste plaats leggen we in leken termen uit wat IIIF is en wat het kan betekenen voor collectiebeheer, onderzoek, onderwijs ed. Daarnaast zijn er tools en demo's beschikbaar en geven we meer uitleg en een stand van zaken betreffende het gebruik en de implementatie van annotaties. De website maakt daarnaast ook gebruik van embedded viewers zodat de effectieve werking ervan duidelijk gemaakt wordt in bijvoorbeeld artikelen die het corpus contextualiseren.